# Raadsvoorstel

| | | |
|---|---|---|
| **Portefeuillehouder:**<br>**Ines de Ridder** | **Opgesteld door:**<br>**Wilfred Bruijn de**, **ROG Ruimte en Economie** | |
| **Besluitvormende vergadering:**<br>13 oktober 2022 | **Registratienummer collegebesluit:**<br>98784 | **Raadsnummer**<br>2022-096 |
| **Titel / onderwerp:**<br>Aanpassen viertal verordeningen i.v.m. Omgevingswet (technische wijzigingen) | | |
| **Samenvatting:**<br>Een aanpassing d.m.v. technische wijzigingen van dit viertal gemeentelijke verordeningen is nodig om deze 'Omgevingswet-proof' te maken. Dit is van belang voor heldere, doelmatige én rechtmatige werkprocessen en het behoud van het huidige dienstverleningsniveau. | | |
| **Voorgesteld besluit:**<br>De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten:<br>1. *Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) gemeente Nieuwkoop 2023* vast te stellen;<br>2. *Erfgoedverordening gemeente Nieuwkoop 2023* vast te stellen;<br>3. *Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Nieuwkoop 2023* vast te stellen;<br>4. *Verordening nadeelcompensatie gemeente Nieuwkoop 2023* vast te stellen.<br><br>burgemeester en wethouders van Nieuwkoop | | |

## TOELICHTING

**Inleiding / aanleiding**
Volgens de huidige planning van de rijksoverheid treedt per 1 januari 2023 de nieuwe Omgevingswet in werking. Hierin worden (onder andere) de 26 wetten die in het huidige stelsel toezien op de zgn. ‘fysieke leefomgeving’ samengevoegd.

De Omgevingswet voorziet in een verdere verschuiving van sectoraal (ruimtelijke ordening, milieu, natuur etc.) naar samenhangend / integraal denken en werken. Maar ook in een andere positionering van de overheid binnen de samenleving, met samenwerking en participatie als uitgangspunt. Andere doelen zijn minder regels, meer transparantie, en snellere procedures. Op zichzelf niet nieuw, maar een extra bestendiging van ontwikkelingen die al langer gaande zijn. De Omgevingswet wil hiervoor meer ruimte en mogelijkheden bieden, én nieuw instrumentarium om dit te bewerkstelligen.

De implementatie van de Omgevingswet is landelijk, en daarmee dus ook voor onze gemeente, inmiddels een langjarig traject. Hoofdoorzaak van de lange aanloopfase is het herhaaldelijke uitstel van de invoeringsdatum. Diverse redenen zijn hiervoor door het Rijk benoemd, maar deze zijn veelal te herleiden tot problemen met het zgn. ‘Digitale Stelsel Omgevingswet’ (DSO).

De wetswijziging brengt hoe dan ook veranderingen met zich mee. Overheden, initiatiefnemers en iedereen die anderszins betrokken en belanghebbend is bij de omgeving, krijgen hiermee te maken. Veranderingen die soms best ingrijpend, maar soms ook vooral administratief van aard zijn.

Dit raadsvoorstel voorziet in een technische aanpassing van bestaande regelingen, in de vorm van een viertal gemeentelijke verordeningen, met als doel om deze in de eerste plaats ‘Omgevingswet-proof’ te maken. Voor elke verordening is bijvoorbeeld een nieuwe grondslag (van huidige stelsel naar Omgevingswet) en gewijzigde terminologie aan de orde.

**Beoogd (maatschappelijk) effect**
Het tijdig aanpassen van deze regelingen aan de nieuwe Omgevingswet is van belang voor heldere, doelmatige én rechtmatige werkprocessen en het behoud van het huidige dienstverleningsniveau.

**Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis**
De concrete voorbereidingen van de gemeente Nieuwkoop op de komst van de Omgevingswet startten in 2016. De invoeringsdatum was toen inmiddels verschoven van 2018 naar halverwege 2019. Het vooral procesmatige ‘Plan van Aanpak implementatie Omgevingswet’ (voorjaar 2017) werd gevolgd door de nader uitgewerkte ‘Startnotitie Omgevingswet’ (najaar 2017).

Het voornamelijk op de gemeentelijke organisatie zélf gerichte implementatietraject is één van drie parallelle sporen in deze startnotitie (de omgevingsvisie was een van de andere). Eind 2017 werd de Omgevingswet opnieuw uitgesteld naar 1 januari 2021. Hierna volgde van rijkswege nog tweemaal een uitstel van de invoeringsdatum. Zoals gezegd gaat de actuele planning uit van 1 januari 2023.

**Participatie / betrokken partijen / personen**
Omdat dit raadsvoorstel voorziet in de technische aanpassing van bestaande gemeentelijke regelingen is hieraan geen participatietraject voorafgegaan. Over de aanpassingen aan de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit en de Erfgoedverordening is i.v.m. haar directe betrokkenheid stichting Dorp, Stad en Land geconsulteerd.

**Duurzaamheidsaspecten**
Op de besluitvorming waar voorliggend raadsvoorstel in voorziet, zijn geen duurzaamheidsaspecten van toepassing.

**Gezondheid**
Op de besluitvorming waar voorliggend raadsvoorstel in voorziet, zijn geen gezondheidsaspecten van toepassing.

**Varianten met argumenten voor en tegen**
De bestaande regelingen niet aanpassen aan de nieuwe Omgevingswet is zeer onwenselijk. Dit onder verwijzing naar de toelichting onder het kopje maatschappelijk effect. Voor de optie om de regelingen niet uitsluitend technisch, maar ook inhoudelijk te wijzigen, bestaat geen noodzaak. Hierbij wordt nog opgemerkt dat een verordening desgewenst relatief eenvoudig en snel gewijzigd kan worden. Mocht hier op enig moment aanleiding voor zijn, dan zal dit gemotiveerd aan uw raad worden voorgelegd.

**Voorgesteld besluit**

1. *Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) gemeente Nieuwkoop 2023* vast te stellen;
2. *Erfgoedverordening gemeente Nieuwkoop 2023* vast te stellen;
3. *Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Nieuwkoop 2023* vast te stellen;
4. *Verordening nadeelcompensatie gemeente Nieuwkoop 2023* vast te stellen.

ad 1
Met de komst van de Omgevingswet dient ook de *Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)* te worden aangepast. Deze regelt de gemeentelijke zorg voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, voor zover die zorg gestalte krijgt in de kwaliteit van uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. De kwaliteit van de uitvoering en handhaving kan hiermee worden bevorderd, geborgd en beoordeeld. Door het vervallen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vervalt ook de grondslag voor deze verordening.

De Omgevingswet biedt een nieuwe grondslag voor deze verordening (art. 18.20 en 18.23). De aanpassingen in de nieuwe verordening hebben uitsluitend betrekking op tekst en terminologie om zo aan te sluiten op de Omgevingswet. Zo is ook de citeertitel van de verordening aangepast naar *Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht)*. De nieuwe verordening is volledig gebaseerd op het VNG-model. Inhoudelijk is de verordening niet gewijzigd.

In de verordening staat dat het college de kwaliteit van de uitvoering van handhaving van wetten moet beoordelen, dat de kwaliteit geborgd moet worden en dat het college jaarlijks mededeling doet aan de raad over de naleving van de kwaliteitscriteria.

De categorieën waarop de kwaliteit getoetst wordt, zijn:
a. dienstverlening;
b. uitvoeringskwaliteit van diensten en producten;
c. financiën.

De enige flexibiliteit/keuze die er is, is dat de raad bevoegd is om nog andere categorieën voor het toetsen van de kwaliteit toe te voegen aan de verordening (bovenop a t/m c). Hier is tot op heden nooit behoefte aan geweest, zodat de noodzaak ontbreekt om nu een extra categorie toe te voegen.

ad 2/3
De invoering van de Omgevingswet maakt dat bestaande verordeningen gewijzigd dan wel vervangen moeten worden. De benaming *Erfgoedcommissie* maakt plaats voor de benaming *Gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit*. Dit maakt dat een aanpassing van de bestaande *Erfgoedverordening* noodzakelijk is, waarbij de benaming *Erfgoedcommissie* wordt vervangen door de *Gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit*.

De bestaande *Verordening op de Erfgoedcommissie* wordt ingetrokken en vervangen door de *Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit.* Hoewel omgevingskwaliteit ook welstand kan bevatten, is ervoor gekozen om enkel de advisering in het kader van monumentenzorg onder omgevingskwaliteit te laten vallen. Feitelijk gezien verandert er ten opzichte van de bestaande situatie niets. De veranderingen zijn enkel technisch van aard, zodat aangehaakt wordt bij de terminologie die wordt gebruikt in de Omgevingswet.

ad 4

De gemeente Nieuwkoop kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning, het inperken van rechten of door neveneffecten die ontstaan door werkzaamheden. Het gaat dus om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten en om schade veroorzaakt door rechtmatige feitelijke handelingen waarvoor men een verzoek tot nadeelcompensatie kan indienen.

*Nieuwe regelgeving*

Binnenkort zullen voor het vergoeden van schade twee nieuwe wettelijke regelingen in werking treden. Naar verwachting treedt in 2023 de nadeelcompensatieregeling, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), in werking. In die regeling worden bestaande regelingen voor nadeelcompensatie in verschillende wetten en buitenwettelijke regelingen samengevoegd en geharmoniseerd. Gelet op deze wijzigingen is een nieuwe verordening nodig. In 2023 treedt naar verwachting ook de Omgevingswet in werking. In hoofdstuk 15 van de Omgevingswet is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die aansluit op de generieke regeling uit de Awb.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de planschaderegeling op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) te vervallen en wordt de huidige *Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Nieuwkoop 2009* vervangen door deze verordening. Vanwege het overgangsrecht onder de Omgevingswet kan de oude verordening wel nog geruime tijd relevant zijn voor het afhandelen van planschadeverzoeken. Hier is rekening mee gehouden in deze nieuwe verordening.

*Beoogd effect*

Met het vaststellen van de *Verordening nadeelcompensatie gemeente Nieuwkoop 2023* bereidt u zich voor op de inwerkingtreding van deze twee nieuwe wettelijke regelingen en geeft u invulling aan een van de door de VNG geformuleerde ‘Minimale acties Omgevingswet’ voor de implementatie van de Omgevingswet.

Titel 4.5 van de Awb en afdeling 15.1 van de Omgevingswet zijn grotendeels uitputtend bedoeld. Ze bevatten al regels over de procedure en bijbehorende beslistermijnen. Slechts voor enkele onderwerpen is het mogelijk om aanvullend regels op te nemen in de verordening, zoals het heffen van een recht en de mogelijkheid om een adviescommissie in te schakelen. Deze onderwerpen die lokaal bepaald kunnen worden zijn door de VNG uitgewerkt in een modelverordening. De *Verordening nadeelcompensatie gemeente Nieuwkoop 2023* is hierop gebaseerd.

*Heffingsrecht*

Op grond van de verordening kan een recht worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schadevergoeding. De hoogte hiervan is een lokale keuze. Op grond van de Wro werd er al een recht van € 300,- geheven. Op grond van het nieuwe artikel 4:128 Awb mag het recht maximaal € 500,- bedragen. In de voorliggende *Verordening nadeelcompensatie gemeente Nieuwkoop 2023* is ervoor gekozen om een recht van € 500,- op te nemen. Dit om te voorkomen dat de gemeente wordt overspoeld met lichtvaardig ingediende en minimaal onderbouwde aanvragen om schadevergoeding die onnodig veel tijd en geld kosten. Zulke “zekerheidshalve” ingediende aanvragen vormen een zware belasting voor de publieke middelen (de kosten zullen het recht overstijgen) en het ambtelijke apparaat. De heffing van het recht heeft zo een nuttige filterfunctie.

Naar verwachting laten inwoners of ondernemers met een serieuze aanspraak op een vergoeding zich niet door het recht weerhouden van het indienen van een aanvraag. Te meer omdat bij gehele of gedeeltelijke toewijzing van de aangevraagde schadevergoeding het geheven recht wordt terugbetaald aan de aanvrager.

*Adviescommissie*
De *Verordening nadeelcompensatie gemeente Nieuwkoop 2023* voorziet in de mogelijkheid om de gemeentelijke deskundigheid naar aanleiding van een ingekomen aanvraag om schadevergoeding aan te vullen met een adviescommissie. Een adviescommissie, bestaande uit één of meerdere adviseurs, kan worden ingesteld als een aanvraag om schadevergoeding daar aanleiding toe geeft, gedacht kan worden aan een taxateur als het gaat om waardevermindering van een onroerende zaak of een deskundige op het gebied van accountancy of financieel economische bedrijfsvoering als het gaat om inkomensderving. In de verordening is aangegeven in welke situaties er in ieder geval geen advies wordt ingewonnen bij een adviescommissie. In de toelichting bij de verordening staat onder artikelsgewijze toelichting bij artikel 5 een nadere uitleg over de adviescommissie.

**Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen**
Bij het voorgestelde besluit zijn feitelijk geen kanttekeningen te plaatsen. Ook zijn er geen risico's aan verbonden. Juist het niet tijdig – voor de invoeringsdatum van de Omgevingswet – vaststellen van de aangepaste verordeningen brengt aanzienlijke risico's met zich mee. Van noodzakelijke beheersmaatregelen na besluitvorming is dan ook geen sprake.

**Financiële en juridische gevolgen**
Financiële gevolgen die voortvloeien uit dit besluit zijn niet aan de orde.

De voorgestelde aanpassingen moeten op de invoeringsdatum van de Omgevingswet zijn doorgevoerd. De nieuwe verordeningen treden niet eerder in werking (en vervangen dus niet eerder de huidige regelingen) dan op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Een vroegere datum van het raadsbesluit heeft hier geen invloed op. Mocht de invoering van de Omgevingswet nogmaals uitgesteld worden, dan schuift de inwerkingtreding van de verordeningen 'automatisch' mee. Hierin voorziet de tekst van elke afzonderlijke verordening.

Een verordening is een besluit van algemene strekking. Na de vaststelling volgt om die reden dan ook geen beroepsmogelijkheid.

**Bijlagen**

1. (concept-) Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) gemeente Nieuwkoop 2023
2. (concept-) Erfgoedverordening gemeente Nieuwkoop 2023
3. (concept-) Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Nieuwkoop 2023
4. (concept-) Verordening nadeelcompensatie gemeente Nieuwkoop 2023
5. (concept-) Raadsbesluit

**Advies meningsvormende raad II 29 september 2022**
De raad heeft voldoende informatie om een besluit te nemen. Het wordt een hamerstuk in de volgende besluitvormende raadsvergadering